

sait (dokumentumait) teszi közzé. A kutatások folynak, s reményeink szerint a két előbb említett kötet ez év végére elkészül, hogy a következő év tavaszán pályázatra előterjeszthessük. Az EME megalapítási dokumentumainak egy része viszont csak ezután lesz kutatható, ugyanis az utóbbi hetekben érkezett vissza a Kolozsvári Állami Levéltárba az EME 1950-ben elkobozott saját irattára, emiatt előreláthatólag ez a kötet csak a jövő év közepére készülhet el. Ugyanez vonatkozik a negyedik tervezett kötetre is, melynek tárgya az EME története, különös tekintettel az 1919–1920-as hatalomváltozást követő időszakra, egészen napjainkig. A készülő EME-bibliográfia mintegy tükröt tart majd az eltelt másfél század eseményeinek nyomon követéséhez.

Az előkészületek eredményeit az EME ez évi tudomány napi rendezvényén fogják ismertetni a felkért szerzők. Természetesen hasznos lenne a szakosztályok saját történetének megírása is. Egészében véve az a célunk, hogy a jubileum alkalmával bemutassuk az Erdélyi Múzeum-Egyesület szerepét és kimagasló eredményeit az egyetemes magyar tudományosság történetében. A jubileum előkészítésében és megtartásában számítunk az MTA támogatására, a gróf Mikó Imre Alapítvány és az Országos Széchényi Könyvtár hathatós közreműködésére s a KAB szerepvállalására is. Természetesen felkérjük az illetékes hazai s magyarországi intézményeket, hogy erkölcsileg és anyagilag karolják fel jubileumi rendezvényeinket. Úgy véljük, hogy a 150. évforduló sikere hosszú távú jövőnk záloga lehet.

Tisztelt Közgyűlés, amint az előbbiekből is kiderült, az EME a továbbiakban is fenntartja teljes szervezeti struktúráját és önálló jelenlétét a magyarországi s hazai tudományosságban. Teljesítményének növelésével s minőségi javításával szeretné elérni a társadalom fokozottabb érdeklődését és támogatását is.

A fentiekben mondottakat ajánlom a Közgyűlés szíves figyelmébe.

Kérem, tanácskozzunk ezekről, valamint a főtitkár, gazdasági tanácsos és jogtanácsos jelentéséről.

Sikeres munkát kívánva, a Közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

Egyed Ákos

Főtitkári jelentés az Erdélyi Múzeum-Egyesület 2007. évi munkájáról

Újraindulásunk óta immár 17. jelentésünket terjesztjük elő, s bár sok eredményt mutathatunk fel, egyesületi vagyunk, ingatlanjaink és gyűjteményeink tulajdonjogára még mindig a jogfosztottság állapota jellemző. Ez irányú igényünket következetesen fenntartjuk, ilyen tárgyú peres eljárásainkat folytatjuk. Továbbra is elvárjuk a politikum hathatós támogatását, hisz az erdélyi magyarság egyik legfontosabb vagyónát igényeljük vissza, és mindezen értékek az EME létbiztonságát jelentenek.

Intézményünk tudományos tevékenységét újrualakulása óta rendkívül nehéz anyagi körülmények között fejtette ki, ennek ellenére a szűkös források mellett is igyekezett hű maradni küldetéséhez, célkitűzéseit maximálisan teljesíteni.

Az EME működőképességét hosszú távon csak akkor tarthatja meg, ha a mai kor elvárásainak is megfelel. Ez a régi intézmény sem kerülhette meg a modernizációs folyamatot, hisz lépest kellett tartania a napjaink felgyorsult életmódjával.

Az informatika, a fenntartható fejlődés és a humánisan civilizált környezet a ma és a közeljövő kihívása. Megjelentünk az interneten mint egyesület, mint tudományos műhely, mint információs adattár. A napi közlemények küldésére ma már az e-mail szolgál. A tudományos

műhelyek, rendezvények szervezési kérdései világhálós konferencián keresztül történnek. A tudásra, a műveltségre, a megújulásra egyre nagyobb az igény. Ugyanakkor nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy évek óta egyre kevesebb anyagi forrás jut kutatásra, fejlesztésre, a valódi értékek megtartására.

Tavaly március 24-én tartottuk rendes évi közgyűlésünket, ahol az elnöki megnyitó után a főtitkári jelentést és a gazdasági beszámolót vitattuk meg, és elfogadtuk a 2007. évi tudományos munkatervet, valamint az Egyesület Alapszabályzatának módosítására vonatkozó javaslatot. A módosított alapszabályzatot a bíróság 2007. október 16-án (2470/CC/2007) hagyta jóvá. Az új alapszabályzat honlapunkon olvasható (www.eme.ro).

A 2006-ban kidolgozott stratégiai tervet követve minden évben egy-egy területen próbáltunk jelentős fejlődést, eredményt elérni. Első lépésként 2006-ban fontosnak tartottuk a korszerű informatikai háttér kiépítését és fejlesztését könyvtáraink és gyűjteményeink számára, valamint az EME Információs és Dokumentációs Központjának létrehozását, hiszen ez a közérdek szolgálatában áll. Ezeket a szolgáltatásokat nemcsak az EME munkatársai, hanem egyetemi hallgatók, oktatók, kutatók is igénybe veszik munkájuk során. A továbbiakban, amint a 2007-es évben is, ennek a központnak a *fejlesztése és működtetésének biztosítása* a cél.

Azt is folyamatosan szem előtt tartottuk, hogy a fejlesztések során *ingatlanjaink gondozására* évente biztosítsunk keretet, hiszen az elmulasztott javítások sokkal költségesebbé válhatnak a későbbiekben. 2006-ban a Lakatos utcai könyvtárunkban, 2007-ben pedig a Moll-házban végeztünk felújításokat, illetve a Jordáky-könyvtár gázkazánját cseréltük ki.

Mindenekelőtt azonban az EME működéséhez szükséges *folyamatos forrásteremtésre* törekedtünk. Az ehhez szükséges összeg évi kétharmadát sikerül fedezni, előreláthatólag három évre (2007–2009), a magyar Miniszterelnöki Hivatal *Nemzeti jelentőségű intézmények működése és programtámogatása* révén. Ez a támogatási forma intézményünk számára létfontosságú, mert biztosítja a folyamatos működést és nemzeti fontosságú programjainak megvalósítását. A működéshez szükséges további költségeket, a fejlesztéseket, a kutatási programok megvalósításait, rendezvényeinket, a kiadónk és szakosztályaink tevékenységét továbbra is pályázati úton tudtuk biztosítani, illetve alkalmi adományozók révén.

Mindezek eléréséhez, jobb hasznosításához, a pályázati kiírások követéséhez, lebonyolításához tervezetet készítettünk, a *pályázati dokumentumok minőségének javítására* pedig projekttervezeti modellt dolgoztunk ki. Ezen minta felhasználható bármilyen programunk pályáztatása során. Minden tevékenységet – legyen az szakosztályi, könyvtárfejlesztés, kutatás vagy akár könyvkiadás – célszerűnek tartottunk projektként kidolgozni, hiszen ebben konkrétan bemutatjuk céljainkat, a programok megvalósításainak hatékonyságát, s ugyanakkor minden egyes programnak megvan a saját felelőse. Ily módon pályáztunk 2007-ben, s nem is sikertelenül. Eredményeinkről az alábbiakban számolunk be. Előzetesként elmondható, hogy a pályázatok biztosították a 2007-es évre tervezett programok költségeit, a megvalósításhoz több modulban pályáztunk.

A támogatási összegeket három nagyobb kategóriába osztottuk: fejlesztés (ingatlanfejlesztés, informatikai eszközbeszerzés), kutatás (ösztöndíjprogramok), illetve könyvkiadás, így segítvén elő a korszerűsítést arányosan minden területen. A pályáztatási rendszerünket ugyan alaposan kidolgoztuk, ennek ellenére a titkárságra nagy volumenű munka hárult az elmúlt évben is. Titkársági munkatársainknak s a velük hatékonyan közreműködő programfelelősöknek köszönetünket fejezzük ki.

Nagy súlyt fektettünk az *intézményi imázs építésére*, az EME láttatására ebben az évben is. Noha az elnökség sok meghívásnak tesz eleget, melyek alkalmat adnak intézményünkről s eredményeinkről beszámolni – az EME elnöke s mások is az elmúlt évben számos rendezvé-

nyen tartottak előadást, képviselve intézményünket –, mégis szükség van az ezen túlmutató tudatos építkezésre is. Rendezvényeink műsorfüzetei, hirdetőplakátjai, a honlap hírleveleinek folyamatos frissítése, szórólapok elkészítése, beszámolók közzlése a sajtóban, illetve az EME molinójának megrendelése, rendezvényeinken való használata mind olyan elemek voltak, melyek ezt a célt szolgálták. Ezzel együtt mégis úgy érzem, van még feladat intézményünk s eredményeink láttatása terén.

Biztató jelenség az egyetemi hallgatók szervezett testületének, a GEKKO-nak (geológusok csoportja) jelenléte az EME keretében. A csoport az EME központi székházában dolgozott, tagjai felhasználták az EME-IDK adta lehetőségeket.

Rendezvényeink, tudományterjesztés

Az EME az erdélyi magyar tudományos élet meghatározó intézménye volt ebben az évben is. Jelentősebb rendezvényeinken, főként *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* című konferencián egész Erdély területéről részt vettek kutatók, oktatók, diákok, fiókegyesületeink pedig helyi rendezvényeken mutatták be kutatásaik legújabb eredményeit. A szakosztályok a múlt évben is megtartották a szokásos évi tudományos rendezvényeket.

Központi székházunk előadóterme – melyben a 2007. év folyamán 23 előadásra és 6 könyvbemutatóra került sor az EME szervezésében – csak fél évig volt kihasználva, hisz tatarozás alatt állt.

Egyesületi rendezvényeink közül kiemelkedik a november 23–24-én Kolozsvárott megrendezett *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* című konferencia, ezúttal közös szervezésben az újonnan alakult Kolozsvári Akadémiai Bizottsággal (KAB). A 6. évéhez érkezett Fórum kiemelt témája a „Tudomány és Társadalom” viszonya volt. A plenáris ülés megnyitóbeszédében Egyed Ákos elnök arra emlékeztetett, hogy napjaink megváltozott viszonyai közepette „nem maradhat közömbös a társadalom a tudomány iránt”. Erről a témáról hangzott el a délelőtti ülés hat előadása, amelyeket Görömbei András, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke, Kása Zoltán egyetemi tanár, Péntek János, a KAB elnöke, Gyenge Csaba, Egyed Zs. Imre, Keszeg Vilmos egyetemi tanárok tartottak. Ezt követően Hidvégi gróf Mikó Imre (1805–1876) emléklapot és plakettet kaptak: Gyenge Csaba, Kása Zoltán és Kovács Kiss Gyöngy, kiemelkedő tudományos munkásságuk elismeréseképpen. A fórum második napján a szakosztályok keretében összesen 148 előadás hangzott el, felölelve a humán és természettudományok, illetve az orvosi, műszaki, matematikai és agrártudomány számos történeti vonatkozású, valamint időszerű kérdését. Az előadásokat hozzászólások és viták követték.

Könyvbemutatóink

A 2007. év folyamán nyolc könyvbemutatót tartottunk: május 29-én Egyed Ákos *A széke-lyek rövid története a meglepedéstől 1918-ig*, november 7-én W. Kovács András *A Wass család cegei levéltára*, november 15-én Sas Péter *A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum elmenekített anyagának pusztulása 1945-ben*, december 7-én Nagy-Tóth Ferenc *Régi erdélyi körték és más gyümölcsök*, december 11-én Tófalvi Zoltán *1956 erdélyi mártírjai*, 2008. január 14-én Bitay Enikő *Lézeres felületkezelés és modellezés*, január 18-án Fekete Albert *A Maros menti kastélykertek*, majd február 2-án Földes György *Magyarország, Románia és a nemzetiségi kérdés* című kötete került bemutatásra az EME központi székházában. Szakosztályaink is szerveztek könyvbemutatókat.

Benkő Samu akadémikust, az EME korábbi elnökét 2008. február 25-én köszöntöttük 80. születésnapja alkalmából központi székházunk előadótermében. Egyed Ákos elnök mondott

ünnepi beszédet, bemutatva s méltatva Benkő Samu életpályáját, tudományos munkásságát. Ezt követően Sipos Gábor alelnök az előkészületben levő *Emlékkötetről* tájékoztatott, melyben a felkért történészek legjobb tanulmányaikkal tisztelik meg az ünnepeltet. A kötet várhatólag a 2008-as év folyamán fog megjelenni.

Szervezés

Nyilvántartásunk szerint jelenlegi taglétszámunk 4762, ebből 99 alapító, 1927 rendes tag (aktívak és nyugdíjasok), 46 pártoló tag, 2690 pedig egyetemi hallgató. 2007-ben 123 új tag lépett be Egyesületünkbe. Jelenleg 22 külföldi pártoló tagot tartunk nyilván. Alapító és rendes tagjaink közül 1033 fizette rendszeresen a tagdíjat (a 2004–2007 közötti időszakban), 462 pedig 2001 óta hátralékban van. Ez utóbbiakat Alapszabályzatunk szerint nem tekinthetjük rendes tagoknak, nyilvántartásunkból azonban mégsem töröltük őket, gyakran előfordul ugyanis, hogy a hátralékosok utólag törlesztik több évi adósságukat. A tagdíjfizetést néhány év után felfüggesztő egyetemi hallgatók csupán könyvtárunk használata végett léptek be Egyesületünkbe, és az egyetem elvégzése után általában nem tartják fenn a kapcsolatot intézményünkkel.

Szakosztályaink, fiókegyesületeink

Szakosztályaink tevékenysége az elmúlt évben is hagyományos módon alakult, a felolvasó-ülések mellett egyre nagyobb hangsúlyt kaptak a tudományos konferenciák vagy a szűkebb szakmai köröknek szóló szakosztályi előadások, műhelymegbeszélések, tanácskozások, határon átnyúló együttműködések, kutatások, közös publikációk.

1. *Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztályunk* a 2007. évben több területen fejtett ki tevékenységet. Több alkalommal került sor kutatási eredményeket bemutató előadásra. 2007. január 9-én a miskolci tudományegyetem néprajzkutatója, Szigeti Jenő *A századforduló városi vallásossága* címmel tartott előadást. 2007. március 2-án a 2006-os Debüt-díj pályázója, Killyéni András *A korcsolyázás aranykora a Sétatéren (1872–1914)* címmel foglalta össze kutatásainak eredményeit. 2007. május 29-én pedig Kerényi Ferenc, az MTA Irodalomtudományi Intézetének munkatársa *Madách* című előadását tartotta meg. 2007. július 10-én az Erdélyi Múzeum-Egyesület Bíró József-emlékülést kezdeményezett. A 2006 októberében lezajlott *Mezőség-konferencia* előadásai a *Művelődés* 6–9-es összevont számában láttak napvilágot. Az év legnagyobb rendezvényének a 2007. november 24-én, *A Magyar Tudomány Napjának* keretében megszervezett konferencia bizonyult. A téma szerencsés megválasztását a jelentkezők nagy száma, az elhangzott előadások adatgazdagsága bizonyította. *Az erdélyi (magyar) iskolai oktatás története* cím sok előadót vonzott. A 30 előadás különböző források alapján az oktatás- és az iskolatörténet, a pedagógustársadalom munkájának különböző aspektusait mutatta be. Az év folyamán az egyesület székházában hét új szakkönyvet mutattak be. 2007-ben második alkalommal osztották ki a Debüt-díjat, melynek nyertesei Dóczy Örs és Vida Erika lettek.

2. *Természettudományi Szakosztályunk* havi szakelőadások keretében fejtette ki tevékenységét. Ezenkívül külföldi meghívottak előadásaira is sor került: január 15-én Kovács Ilona (BME–MTA Neuropszichológiai és Pszicholingvisztikai Kutatócsoport) *Mennyi ész kell a látáshoz?* című előadása hangzott el. Január 16-án Pléh Csaba (BME Kognitív Tudományi Központ) *A nyelv evolúciójának újabb elmélete* címmel tartott előadást. Február 17-én Gulyás Balázs (PET Kutatócsoport, Karolinska Institut, Stockholm) *A PET alkalmazása az agykutatásban I–II.* című előadása, valamint március 29-én Imreh István (Tumorbiológia Osztály, Karolinska Institut, Stockholm) *Rákos megbetegedések genetikai háttere* és Raskó István

(MTA Biológiai Kutatások Központja, Szeged, Genetikai Intézet) *Régészeti leletek populációgenetikai vizsgálata* című előadása hangzott el. Március 20–21. között került sor a VIII. *Kolozsvári Biológus Napokra*, a nagy érdeklődésnek örvendő konferenciát az Apáthy István Egyesülettel és a KMEI Apáthy István Szakkollégiumával közösen rendezték. A képes beszámoló megtekinthető az Apáthy István Egyesület honlapján. A Szakosztály hagyományos évi tudományos ülészakát november 23-án *Őszi Természettudományi Konferencia* címmel, *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* rendezvénysorozat keretén belül tartotta meg Kolozsvárott. A biológia, környezettudomány, vegyészet, fizika, földtudományok szakcsoportokban összesen 47 előadást tartottak és 5 posztert mutattak be. A Szakosztály tavaly próbált nyitni az elcsatolt részek tudományos kutatói felé is, Őszi Konferenciánkra most először Szabadkáról is jött résztvevő. 2007-ben összevonva megjelent a 2005–2006-os elmaradt biológiafüzet: *Múzeumi Füzetek – Acta Scientiarum Transylvanica, Biologia, 2005–2006, 14/1.*

3. *Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Szakosztályunk* éves Tudományos Ülészakát 17. alkalommal rendezte meg április 12–14. között Kolozsváron, 550 résztvevővel, ebből mintegy 75 külföldi, főleg magyarországi. A helyi szervezőbizottság elnöke dr. Bódizs György volt, aki munkájával jelentősen hozzájárult a rendezvény sikeréhez. 10 szekcióban 133 előadás hangzott el, és 37 posztert mutattak be a résztvevők, valamint átadták a Szakosztály által 2005-ben létrehozott Lencsés György-Ars Medica díjat dr. Feszt Györgynek. A Pápai Páriz Ferenc Alapítvány díját dr. Pongrácz Antal és dr. Ferencz László vehették át, a Marosvásárhelyi Orvostudományi Egyetem által adományozott kitüntetést dr. Romics Imre magyarországi urológusprofesszor kapta, a dr. Spielmann András egyetemi tanár által felajánlott díjban dr. Szilágyi Marietta részesült. A tudományos ülészak záróülésén kerültek kiosztásra a felajánlott díjak (7 darab). A Szakosztály három díjat osztott ki: dr. Bögözi Bálint, dr. Marton Gabriella és dr. Szabó József kollégáknak, a dr. Krizbai István által felajánlott díjat dr. Kaucsár Tamás, míg a szegedi Gyógyszerészeti Kar professzora (Dr. Kata Mihály) által felajánlott díjat megosztva Simon Brigitta, Gagy László és Murvai Ünige nyerte el. A Szakosztály által 2006-ban létrehozott „Csögör Lajos Emlékdíj”-at 2007-ben is az egyetemi éveket záró ballagáson adták át a Vártemplomban, a három karon (orvos, fogorvos, gyógyszerész) tanulmányai során legjobb eredményt elérő végzős hallgató számára. A Szakosztály 2007. november 22–24. között ismét hozzájárult a 11. alkalommal megrendezett *Erdélyi Orvosnapok* szervezéséhez, melynek helyszíne a csíksomlyói Jakab Antal Tanulmányi Ház volt, 187 résztvevővel és 27 hazai és külföldi előadóval. Marosvásárhelyen 2007. november 16-án került sor *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* című rendezvényre, Kolozsváron november 23-án a Szakosztály részéről dr. Egyed-Zsigmond Imre tartott előadást. 2007. november 6–7. között tartották Marosvásárhelyen a *Multiplikátor képzés az EU K+F pályázataiban való részvétel céljából* c. előadássorozatot. Az EME 2007. március 24-i közgyűlésén került először kiosztásra az Apáthy-díj, melyben dr. Egyed-Zsigmond Imre alelnök részesült, ugyanakkor két választmányi tagot: Széman Pétert és Bódizs Györgyöt Gróf Mikó Imre Emléklappal és plakettel tüntették ki. A 15 területi központ közül a legélénkebb tevékenység Szilágysomlyón, Székelyudvarhelyen, Csíkszeredában, Sepsiszentgyörgyön folyt. A nyilvántartott 12 szakcsoporton belül élénk tevékenység folyik a családorvosi, fogorvostudományi, orvostörténeti szakcsoportban. A családorvosi szakcsoport tevékenységéből említésre méltó a 2007 márciusában Székelyudvarhelyen megrendezett (közösén a Hargita megyei Orvos Kollégiummal és a Pápai Páriz Ferenc Alapítvánnyal) nagyszabású családorvosi továbbképző (305 résztvevő) külföldi és hazai előadókkal. 2007. április 27. és május 1. között Szovátán került sor *Együtt Európában* címmel a magyar és az erdélyi alapellátó orvosok továbbképző tanfolyamára, tapasztalatcseréjére az EU-csatlakozás jegyében (kreditpontos) 24 romániai és 137 magyarországi résztvevővel. November 24-én került sor a

fogorvostudományi szakcsoport szervezésében kreditpontos fogorvosi továbbképzőre Marosvásárhelyen, melyet a Szegedi Egyetem fogorvosi karának előadói tartottak. A továbbképzésen közel 110 fogorvos és fogorvostan-hallgató vett részt. Az orvostörténeti szakcsoport augusztusban Kibédén tartott Mátyus István emlékülést. Szeptemberben Szilágysomlyón dr. Széman Péter szervezte meg a Báthory Napokat; a rendezvény keretében megtartott kreditpontos továbbképzőn 120-an vettek részt. Ebben az évben az EME Alapszabályzatának módosítása során a Szakosztály bejegyzett neve: Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztály (románul: Secția de Științe Medicale și Farmaceutice). E változtatás megjelenik a Szakosztály fejlődés iratain és pecsétjén is. Az Orvostudományi Értesítő 80. kötetének három száma már megjelent, a negyedik nyomdában van. Ezen kötetek a szerkesztőbizottság javaslatára és a választmány döntése alapján új formában jelennek meg, mind a négy szám kiadási költségeit a Richter Gedeon Rt. gyógyszergyártó cég fedezte. 2007-ben létrehozták a Szakosztály kutatási ösztöndíját (két személynek, 3–3 hónapra havi 800 RON). A pályázat célja orvosok, fogorvosok és gyógyszerészek kutatói tevékenységének és szakmai érvényesülésének segítése. A Szakosztály tevékenységének hatékonyabbá tételét, a kapcsolattartást és az élénkebb információáramlást segíti elő a Szakosztály jegyzője, dr. Szilágyi Tibor által létrehozott és karbantartott szakosztályi honlap www.emeogysz.ro címmel.

4. *Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztályunk* tevékenységét a Politeia Romániai Magyar Politikatudományi Társasággal, az MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézetével és a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézettel együttműködve fejtette ki. A *Magyar Tudomány Napja Erdélyben* évente megrendezésre kerülő emlékkonferencia munkálataiban Szakosztályunk jó színvonalú szekcióelőadásokkal vett részt. Ez a jog-, közgazdaság-, illetve politikatudomány és a szociológia művelőinek köszönhető, akik jelenlétükkel és előadásaikkal megítisztelték a szekcióülést, magyarországi kutatók is eleget tettek meghívásunknak. Május 11-én tartották a médiaszakos doktori hallgatók második konferenciáját *Módszertani követelmények a médiakutatásban* címmel, amelyet az EME és a KMEI közösen szervezett, s ahol 19, zömmel fiatal kutató előadása hangzott el. December 8-án került sor a médiaszakos doktori hallgatók harmadik, ezúttal kötetlen tematikájú konferenciájára, amelyen 18 dolgozat került bemutatásra. A médiaszakos doktori hallgatók első konferenciáján bemutatott dolgozatokat tartalmazó kötet *Elméleti alapvetések, fogalomtisztázó törekvések* címmel jelent meg Botházi Mária gondozásában, s megjelent a második konferencián bemutatott dolgozatokat tartalmazó kötet is *Módszertani követelmények a médiakutatásban* címmel.

5. *Műszaki Tudományok Szakosztályunk* január 13-án tartotta rendes évi közgyűlését, melyen sor került az előző évi tevékenység kiértékelésére s a 2007. évre kitűzött tervezet megvitatására. A Szakosztály immár hagyományosan, 12. alkalommal szervezte meg március 16–17-én a *Fiatalkorú Műszakiak Tudományos Ülésszakát*, amelyen 50 előadás hangzott el, mindezen tanulmányokat az erre az alkalomra megjelentetett konferenciakötet tartalmazza. A rendezvény honlapját a szervezők folyamatosan frissítik (www.eme.ro/fmtu), s rajta már megtalálhatók az idei 13. ülés adatai is. Dr. Réti Tamás budapesti professzor 60. születésnapja alkalmából eddigi tudományos munkásságáért s a Szakosztályt segítő tevékenységéért, kutatási programjaihoz való szakmai hozzájárulásáért lett a Hídvégi Gróf Mikó Imre Emlékplakett kítüntetettje. Augusztus 24–26. között szervezték meg a *Technikai örökségek Erdélyben* alkotótábor Magyarvalkón, amelyet a Szakosztály közösen szervezett az Országos Turisztikai Fejlesztési és Kutatási Intézettel (INCDT) és a Kolozs Megyei Magyar Diáktanáccsal (KMDT). A rendezvény célja a technikai örökségek felkutatása, működőképessé tétele, megőrzése, kulturális örökségünkbe való integrálása, a térség kulturális-turisztikai fejlesztése. A magyarvalkói református templom toronyórájának tanulmányozása és felmérése volt a rendezvény fő objektu-

ma. Minderről tanulmány készül. November 24-én *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* rendezvényen 17 kutató (egyetemi oktatók és diákok) munkáját az EMTE székházában mutatták be. Több mint tízévi kimaradás után a múlt évben két új kötet jelent meg a Szakosztály *Műszaki Tudományos Füzetek* sorozatában, megújult formában. Az egyik kötet a Budapesti Műszaki Főiskolával való többéves kutatási együttműködés gyümölcseként, a másik kiadvány a határterületeket (anyagtudomány, matematika, informatika, anyagtechnológia) ötvöző kutatási módszereket és eredményeiket közlő tanulmánykötetként. Ezen kötetek bemutatóját a Szakosztály 2008. január 14-én tartotta az EME székházában. A Szakosztály két tagja részt vett az EME digitalizálási programjában, ezzel is elősegítve az EME adattárának fejlesztését, kiadványainak interneten való elérhetőségét.

6. *Matematikai-informatikai Szakosztályunk* keretén belül január 24-én dr. Kovács Győző magyarországi informatikatörténész az EME székházában *Neumann János élete és kora* címmel tartott előadást, amelyen a Szakosztály tagjain kívül nagyszámú érdeklődő is részt vett. Április 18-án Kolumbán József tartott előadást *Fraktálszerűen növekvő halmazokon értelmezett elliptikus differenciálegyenletekről* címmel, amelyen 15 szakosztályi tag volt jelen. Június 6-án *Paraméterezett feladatok* címmel Varga Csaba tartott előadást 11 tagtárs jelenlétében. Július 15–22. között András Szilárd, Bege Antal, Csató Lehel, Kása Zoltán, Kassay Gábor, Kolumbán József, Németh Sándor, Olosz Ferenc, Szenkovits Ferenc előadásokkal vettek részt a Bolyai Nyári Akadémia (BONYA) Gyergyószentmiklóson tartott nyári iskoláján. A Szakosztály őszi tudományos ülészakát november 16. és 17-én tartották meg *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* című rendezvény keretén belül, amelyen 20 előadás hangzott el.

7. *Agrártudományi Szakosztályunk* szervezésében a következő rendezvényeket tartották: január 15-én dr. Csávossy György *Magyarán a borról* című könyvének bemutatója, közös szervezésben a Babeş–Bolyai Tudományegyetem Spectator Media Szakkollégiumával. Február 1-jén került sor dr. Wagner István rózsanemesítő útibeszámolójára a Japánban megtartott Rózsakonferenciáról. Ez alkalommal a Szakosztály köszöntötte a 75 éves Wagner Istvánt. Február 10-én a szakosztály részt vett a Rajka Péter gépészmérnök sírjánál tartott megemlékezésen, amelyet a Rajka Péter Társaság rendezett. Március 8-án a *Gyógynövények a kertünkben* című előadás hangzott el, a kertbarátokkal közös rendezvény alkalmából. Március 10-én rendezték meg a Nyárárdmenti Kertésznapiakat, ebből az alkalomból termékbemutató magbörzét, vásárt tartottak, hazai és magyarországi cégek bemutatkozására került sor (közös rendezvény a Budapesti Corvinus Egyetem Nyárádszeredai Levelező Tagozatával és a Romániai Magyar Kertésztársasággal). Június 16-án Gub Jenő *Sóvidék gyógynövényei és termesztésük lehetőségei* című előadása hangzott el; szeptember 29-én dr. Péter Mária tartott előadást Nadányi János „Alexikepus” című könyve néhány gyógynövényének mai fitoterápiai felhasználásáról. November 24–25. között tartották meg *A Magyar Tudomány Napja Erdélyben* című szakosztályi rendezvényt. 2007 decemberében Nagy-Tóth Ferenc *Régi erdélyi körték és egyéb gyümölcsök* c. könyvének bemutatóját a Természettudományi Szakosztállyal közösen szervezték.

Fiókszervezeteink közül az *EME Nagyváradi Fiókegyesülete* a 2007. évben elsősorban a könyvkiadási tevékenységre, illetve az ezt biztosító pénzügyi források megteremtésére fektetett hangsúlyt. Ennek eredményeként a következő kiadványok jelentek meg az év folyamán: Emődi András: *Bihar megyei kézíratos térképek*; Jakó Zsigmond: *Bihar megye a török pusztítás előtt*. Reprint kiadás; János Sz. Szabolcs: *Az érzékeny színház*; János Sz. Szabolcs – Boszák Gizella (szerk.): *Germanistik ohne Grenzen. 3. Bde.* (konferenciakötet). Az *EME Szilágysomlyói Fiókegyesülete* 2007 folyamán 3 tudományos rendezvény szervezésében vett részt: szeptember 29-én orvostovábbképző a Báthory Napok rendezvényein, a Báthory István Alapítvánnyal közösen, valamint az EMEOGYSZ-szel; október 19-én Szilágysomlyón *Szőlőtermesztés és borke-*

reskedelem tudományos ülés közösen a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetével, valamint a zilahi fiókegyesülettel; október 20-án, Zilahon Szilágyság-kutatás Napja – közösen a zilahi fiókszervezettel. A *Zilah és Vidéke Fiókszervezet* tagjai közül 15–20 személy veszi ki részét kitarotán a különböző kulturális rendezvények megszervezésében, képviselve valamilyen formában az Egyesületet is. A fiókszervezet tagjai több rendezvényen vettek részt, például a környékbeli falunapokon, március 15-én, a magyar nemzeti ünnepen, a szilágysomlyói Báthory-Napokon, a szilágycsehi Tövishát-napokon, az Atelier Z művészeti galéria rendezvényein, a zilahi Szüreti napokon, a megyei Történelmi és Művészeti Múzeum rendezvényein, Ifjú tehetségek gáláján és a Hepehupa szavalóversenyen stb. Rendszeresen közölnek a Hepehupa hasábjain, ugyanakkor részt vesznek a *Szilágysági magyarok* II. kötetének megírásában. 2007. október 20-án a szilágysomlyói fiókszervezettel és a református egyházzal közösen rendezték meg Zilahon a *IV. Szilágyság-kutatás napját, Egyház a Szilágyságban* című tudományos ülésszakot. 2007. december 1-jén a fiókegyesület EME-vándorgyűlést szervezett Sarmaságon az ottani polgármesteri hivattal és a Pro Sarmaság Egyesülettel közösen.

Marosvásárhelyi fiókunk tudományművelő tevékenységében a hangsúlyt a szaktanácsadásra, a pályájuk kezdetén álló fiatalok irányítására és a különböző tudományos rendezvényeken való részvételre helyezte. A tagságnak csak egy kisebb része fejt ki rendszeres tudományos tevékenységet, tudományos műhelyek hiányában többségük egyéni műhelyekben, otthon, rendszerint munkaidőn kívül tevékenykedik. Eredményeiket részben szervezett tudományos ülésszakokon, részben szakkiadványokban ismertetik. A tudományos ülésszakok zömét a szak egyesületek rendezték különböző városokban (Kolozsváron, Bukarestben, Nagyszebenben stb.), amelyeken aktívan részt vettek a fiók tagjai. Fiókegyesületünk az EMKE marosvásárhelyi szervezetével közösen 2007. április 28–29-én *Az élő Rákóczi* elnevezésű ülésszakot tartotta, valamint 2007. október 26–27-én az EME a Maros Megyei Múzeummal közösen a *Kelemen Lajos Emlékkonferenciát*. Az elmúlt évben több tanulmány, cikk látott napvilágot a fiókegyesületi tagok tollából.

Kutatóintézetünk

Kutatóintézetünkben Kovács András igazgató irányításával kutatóink 2007-ben a következő tudományos tevékenységet végezték, folyamatos program keretében:

I. Erdély társadalomtörténete a fejedelemség korában. Forráskutatás és forráskiadás (programvezető Jakó Zsigmond akadémikus): *Erdélyi Okmánytár* III. kötetének szerkesztése (W. Kovács András); *Erdélyi fejedelmek királyi könyvei*, II. kötet (Fejér Tamás, Szász Anikó, Pakó László); az erdélyi káptalan jegyzőkönyveinek, valamint a kolozsmonostori konvent jegyzőkönyveinek regesztázása (Bogdándi Zsolt).

II. Középkorkutatás (programvezető Jakó Zsigmond akadémikus): A Wass család cegei levéltára feltárásának folytatása (W. Kovács András); Erdély történetére vonatkozó középkori oklevelek feltárása (Hegyi Géza); Peres eljárás emberi élet elleni bűncselekmények esetében a 16. század végi kolozsvári bírósági gyakorlatban (Pakó László).

III. Legújabb kori kutatások: a romániai Magyar Népi Szövetség történetének feldolgozásához a források gyűjtése (Nagy Mihály Zoltán); az erdélyi magyarság 1944 utáni története; állami diszkriminációs intézkedések; internálások, fogság, koncepciós perek (Benkő Levente).

IV. Lexikonok szerkesztése: az *Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár* XIII. kötete (szerk. Fazakas Emese és társai); a *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon* V. kötete (szerk. Dávid Gyula és társai).

V. Az Erdélyi Mezőség kutatása (programvezető Nagy-Tóth Ferenc, az MTA külső tagja): *Sztyepprétek dinamikái, valamint A magbank meghatározása és az alom hatásának vizsgálata egy sztyeppré-állományban az Erdélyi Mezőségen* (Ruprecht Eszter és Szabó Anna).

VI. Alkalmazott műszaki-informatikai kutatások: Az anyagtechnológiák számítógéppel segített tervezésének sajátosságai (Bitay Enikő).

Az EME kutatóintézeti programjainak támogatása mellett lehetővé vált a külső munkatársak kutatásainak ösztönzése is. Ugyanakkor az EME 150. jubileumi kötetének egyes résztanulmányai szintén a 2007-es év kutatási programjának támogatásai alapján készültek, illetve készülnek el: Péntek János: *Szabó T. Attila és az EME*, Sipos Gábor: *Az EME könyvtárának története*, Kovács Eszter: *Az EME megalapításának dokumentumai: Mikó Imre levelezése*, Péter Mihály: *Az EME Orvostudományi Szakosztályának tevékenysége 1934-től napjainkig*, Nagy Mihály: *Az EME története 1935 után*, Újvári Mária: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványainak bibliográfiája 1935–1948*, Murádin Jenő: *Az EME képtára*, Csetri Elek: *Kelemen Lajos és az EME*, Tonk Márton: *Tavaszy Sándor szerepe az EME-ben*. A jubileumi bizottságot Egyed Ákos, az EME elnöke irányítja.

A támogatott kutatásokba sikerült bevonni fiatalokat is, ezáltal hozzájárulunk a tudós- és oktatói utánpótláshoz.

Kutatóintézetünk folyamatos fenntartásához a MeH normatív támogatása, az MTA Műhelytámogatása, a Szülőföld Alap, illetve az MTA HTMTK ösztöndíjprogram pályázatai is hozzájárultak, remélhetőleg az MTA határon túli magyar tudományosság támogatási rendszerének átszervezésével nem romlik a helyzet.

Az MTA HTMTK ösztöndíjprogram által fenntartott *Szabó T. Attila Nyelvi Intézet*, amelynek Egyesületünk adott otthont 2007-ben is, Péntek János szakmai irányításával és Benő Attila egy. adjunktus ügyvezetővel az MTA Nyelvtudományi Intézet közvetlen felügyelete alatt dolgozott.

Könyvtárunk, Információs és Dokumentációs Központunk

Könyvtárainkban a célszerű munkát a helyhiány és raktározási gondok továbbra is nehezítik, kettős funkcióját, az erdélyi tudományos hagyatékok megőrzését, a friss tudományos irodalom beszerzését csak nehézségekkel és nem az igényeknek megfelelően láthatjuk el.

A Jókai/Napoca utcai *Rhédey-ház*ban működik az alapvető kézikönyveket és lexikonokat tartalmazó referenszkönyvtárunk, kurrens folyóirataink és a nyelvészeti és irodalomtörténeti szakmunkák szintén itt tanulmányozhatók. 2007. január 11-én avattuk fel az *Információs és Dokumentációs Központot* (IDK), így ma központi könyvtárunkban öt számítógép áll az olvasók rendelkezésére, hogy a klasszikus könyvtár mellett elektronikus információkhoz is hozzáférjenek. Legjelentősebb az interneten keresztül elérhető információs szolgáltatásunk, az EISZ (Elektronikus Információ Szolgáltatás), mely a nagyközönség számára Erdélyben csak itt érhető el. A múlt év folyamán az IDK számítógépes hálózatát újítottuk fel az épület tatarozásával párhuzamosan, erre az épületfelújítás is kötelezett, s egyúttal sikerült több számítógépes munkacsoportot kialakítani, illetve a teljes rendszert modernizálni. A modernizálás legfontosabb eleme a kábel nélküli hálózati rendszer kialakítása két wireless roter beépítésével. Ezzel lehetőséget tudunk biztosítani azoknak a könyvtárlátogatóknak, akik saját hordozható számítógépükkel szeretnének a könyvtárban dolgozni s a világhálóra bekapcsolódni, illetve az EISZ-t használni. Ezen fejlesztések javát a Szülőföld Alap támogatta. Megújult szolgáltatásaink hatására megnőtt látogatóink száma.

Lakatos utcai intézet részlegünk a történelem, művészettörténet, régészet iránt érdeklődő olvasókat fogadja.

A *Jordáky-házban* működő könyvtár részlegünk (melyben szépirodalom, nyelv- és társadalomtudományok, illetve szakfolyóiratok gyűjteményei találhatóak) az elmúlt évben is jelentős olvasói forgalmat bonyolított le.

A *Tamás András/Ion Ghica utcai Moll-házban* ez év január–februárban nagyszabású állományrendezési és szortírozási munkálatok folytak, hogy a szortírozott természettudományi és műszaki köteteket a felújított központi épületünk könyvtárában lehessen elhelyezni. A duplumok közül az EME az újonnan alakuló baróti múzeumkönyvtárnak adományozott 450 kötetet, a többi fölös példányt a társintézmények könyvtárainak ajánljuk fel (pl. a műszaki duplumokat és egyetemi jegyzeteket a marosvásárhelyi Sapientia könyvtárának). A munkálatokat Papp Kinga könyvtárosunk felügyelete alatt az EME munkatársai (kutatók, könyvtárosok, adminisztrációs személyzet) és az EME szakosztályainak önkéntesei végezték. A szakosztályok képviselőiben az egyes szakterületek egyetemi oktatói szakmai szempontból is végeztek szortírozást. Külön köszönet jár mindannyiuknak.

Az *Orvostudományi Szakosztály Marosvásárhelyen működő szakkönyvtárát* továbbra is az ottani Stúdium Alapítvány kezelésében működtette.

Az ösztöndíjas katalogizálási program révén folytatódhatott az EME könyvállományának feldolgozása, mely egyben az Erdélyi Közös Katalógus – EKKA – fejlesztéséhez is hozzájárult. A múlt év folyamán közel 5000 új kötettel bővült az adattár.

Az EME Információs és Dokumentációs Központja elektronikus adattárának fejlesztése

A digitalizálási programok támogatásával újabb kézirat-hagyatékok jegyzékeit sikerült elkészíteni, illetve az EME adattárának honlapját fejleszteni. 2007 folyamán konkrétan a következő digitalizálási programok megvalósítását tette lehetővé a Szülőföld Alap támogatása:

- Az EME kiadásában megjelent folyóiratok és könyvek elektronikus megjelenítése (24 kötet, 57 időszakos kiadvány, 104 sorozatkötet leírása);
- Az EME kéziratárának feldolgozása, jegyzékbe vétele és a honlapon való megjelenítése (Nagy Jenő nyelvész hagyatékának feldolgozása);
- Erdély történetére vonatkozó középkori oklevelek feltárása (közel 5000 digitális felvétel készült jegyzékkel);
- A romániai magyar tudóstársadalom adatbázisának fejlesztése és frissítése (38 új személy bevezetése, 170 esetben kiegészítő és frissítő adatfeltöltés, 35 személy teljes könyvészeti adattárának feltöltése);
- Az EME katalogizálási programja – EKKA – (az év folyamán mintegy 5000 új kötet katalogizálása).

Az *EME honlapját* (www.eme.ro) a beküldött információkkal folyamatosan frissítjük. A *hírek* és *események* rovatokban egyesületünk eseményeiről, rendezvényeiről tájékozódhatnak az érdeklődők. Az EME kiadványainak katalógusa is megtalálható a honlapon. Az EME elektronikus adattára jelentős adatokkal bővült, a digitalizálási pályázati programok által ezek az információk is folyamatosan felkerültek a honlapra.

Kiadványaink

Rendszeresen megjelenő szakosztályi kiadványaink: az *Erdélyi Múzeum* (az Elnökség, a Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály, valamint a Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztály folyóirata) 2007. évi 1–2. és 3–4. füzet, az *Orvostudományi Értesítő* (az Orvostudományi Szakosztály szemléje) 2007. évi 1–4. száma, a *Múzeumi Füzetek* 15/1. Biológia és 15/2. Agronómia száma, a *Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából* 2. száma, valamint a *Műszaki Tudományos Füzetek* (XII. FMTÜ) 2007-es száma jelenik meg az év folyamán.

Az *Erdélyi Tudományos Füzetek* sorozatban Fazakas Emese *A fel-, le- és alá- igekötők használati köre a kései ómagyar kortól napjainkig* c. kötete, az *Erdélyi Nemzeti Múzeum Levéltára* sorozat 3. kötete W. Kovács A.–Valentiny A. *A Wass család cegei levéltára* címmel, valamint a *Műszaki Tudományos Füzetek* sorozatban a Bagyinszki Gy.–Bitay E. *Bevezetés az anyagtechnológiák informatikájába*, illetve Bitay Enikő *Lézeres felületkezelés és modellezés* című kötetek jelentek meg.

Ezenkívül még megjelent: János Szatmári Szabolcs: *Az érzékeny színház. A magyar nyelvű hivatásos színhátság a 18–19. sz. fordulóján*, Nagy-Tóth Ferenc: *Régi erdélyi körték és egyéb gyümölcsök*. Örvendetes tény, hogy e kiadványok egy része az Egyesületünk keretében folyó szervezett kutatómunka eredményeként született meg.

Könyveink és folyóirataink megjelenése a magyarországi Nemzeti Kulturális Alapprogram, az MTA HTMK ösztöndíjprogram, a Szülőföld Alap, a DAB, a romániai Communitas Alapítvány támogatásának, valamint magánszemélyek adományának köszönhető. Köszönetünket fejezzük ki Wass Endrének (Hamburg) és az Edmund Siemers-Stiftung alapítványnak is támogatásukért.

Kiadói tevékenységünk rendszerességéhez mérve a megjelenő művek forgalmazása továbbra sem elég hatékony, valószínűleg sokkal több vásárlóra találnánk, ha kiadványaink a könyvesboltokban a mostaninál jóval szélesebb körben is kaphatók lennének. Cserekapcsolataink határokon belül és kívül jól működnek, kiadványaink népszerűsítésére pedig már eddig is hasznosnak mutakoztak a Kolozsvárt és más városokban tartott könyvbemutatók.

A 2006. év jelentős eredményeként jelentettük be az Erdélyi Múzeum-Egyesület *kiadóinak akkreditálását*, 2007-ben ezen a téren újabb sikereket értünk el *folyóirataink akkreditálásában* (*Erdélyi Múzeum* B kategória, *Orvostudományi Értesítő* C kategória). Tudományos folyóirataink évenkénti akkreditálását a továbbiakban is fenntartjuk, s törekszünk a B kategória elérésére, valamint a *Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából* és a *Múzeumi Füzetek* akkreditálására is.

Ösztöndíjak

Az MTA HTMTK ösztöndíjprogram, a Domus Hungarica Scientiarum et Artium (MTA) ösztöndíjai ebben az évben is jelentősen segítették kutatásainkat. Ugyanakkor a Szülőföld Alap három pályázata keretében 23 (8+5+10) ösztöndíjjal tudtuk elősegíteni a kutatásokat, az EME 150 éves jubileumának előkészületeit (az erre az alkalomra tervezett kötetek tanulmányainak előkészítését), az EME-adattár feldolgozását, könyvkatalogizálást, a hagyatékfeldolgozást, illetve az ehhez szükséges rendszerfejlesztési és kiépítési munkálatokat. Az ösztöndíjprogramokba bevontuk az EME-munkatársakat is, ezáltal pótolva szerény javadalmazásukat.

Adományok, támogatások, pénzügyi forráslehetőségek

Egyesületünk fenntartásához egyre kisebb arányban járulnak hozzá a tagdíjak, és egyre nagyobb szerepe van a pályázatokból elnyerhető általános és céltámogatásoknak.

A 2007-es költségvetést is nagy részben a magyarországi forrásokra kellett építenünk. A romániai politikai akarat még mindig nem kedvez a magyar kisebbség hagyományait, múltját, szellemi értékeit kutató, terjesztő, ápoló és megőrző közhasznú tudományos intézménynek.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület a múlt évben a magyarországi Miniszterelnöki Hivatal *Nemzeti jelentőségű intézmények és programok* támogatásában részesült. Ugyanakkor nagy segítséget jelentett az MTA műhely- és az MTA HTMK ösztöndíjprogram fedezete. Az Információs Központ és Könyvtár fejlesztéséhez, működtetéséhez, egyes kutatási programok megvalósításához s a könyvkiadáshoz is jelentősen hozzájárult a Szülőföld Alap. Működésünket, különféle rendezvényeinket és kiadványaink nyomtatását a Communitas Alapítvány támogatta. Rendezvényeink szervezéséhez a Polgármesteri Hivatal és Városi Tanács pályázati keretéből jelentős összeget nyertünk el, utólagos visszatérítéssel. A folyamatos kiadásainkra (a működéshez) az idén sem volt kellő fedezet, ezen hiányokat többek között az adományozók jóvoltából tudtuk pótolni, jelentős összeggel a medgyesi RomGaz Rt. járult hozzá, illetve kiadványaink nyomdaköltségét magánszemélyek adományával pótolhattuk. Ugyanakkor köszönjük a Gróf Mikó Imre Alapítvány támogatását.

Pozitívumnak tekinthető a hazai forráskihasználás növekvő tendenciája, hiszen a 2006-os évhez viszonyítva a múlt évben befolyt hazai források megháromszorozódtak (míg a magyarországi források 10 százalékkal csökkentek). A jövőben szeretnénk EU-s pályázati projektekhez is hozzáférni.

Első lépésként a pályázatírás fortélyainak megismerése végett a nagy tapasztalattal rendelkező budapesti Technológia és Tudomány (TÉT) Alapítvánnyal kötöttünk együttműködési megállapodást, közösen szerveztük meg 2007. október–december folyamán, három helyszínen, a *Mutiplikátor képzés az EU K+F pályázataiban való részvétel céljából* című rendezvénysorozatot. A marosvásárhelyi, temesvári és kolozsvári kutatók, oktatók, diákok soraiból összeállt csoportok a pályázatírás formai, tartalmi és gyakorlati kérdéseit sajátíthatták el dr. Groó Dóra igazgató és munkatársai előadásai révén. A rendezvénysorozatot az Apáczai Alapítvány támogatta. Ennek második ciklusát ez év áprilisában tartjuk meg, melyre konkrét pályázati témákkal is lehet jelentkezni.

Ingatlanok, székhely, bérlemények

A *Jókai/Napoca utca 2. szám* alatti bérleményünkben (*Rhédey-ház*) 3 terem végleges javítását az ingatlankezelő Colegium Kft. végezte el. Itt alakítottuk ki az *Információs és Dokumentációs Központot*, itt működik a könyvtári olvasó, az előadóterem, a digitalizáló műhely s a kutatócsoportok egy része. Az előadóterem immár a végső felújítás után, az előadásokhoz szükséges technikai eszközökkel alkalmassá vált a gyakori előadások és rendezvények szakszerű lebonyolításához. Továbbá belső polcrendszerek felszerelésére, kiterjesztésére, raktárhelyiség kialakítására is sor kerül, hisz a felújított, statikailag megerősített termék nagyobb könyvmennyiség befogadására váltak alkalmassá. Ily módon a természettudományi könyvtárrészlegünk is helyet kaphat központi épületünkben, felszabadítva a Tamás András utcai ingatlanunkat.

A *Tamás András/Ion Ghica utcai EME/Moll-házban* működött az EME természettudományi-műszaki könyvtára, a vendégszoba, az EME természettudományi hallgatókat tömörítő ifjú-

sági csoportja, illetve a műszaki szakosztály műhelye. A múlt évben ezen műhelycsoportok a központi épületünkbe kerültek.

A 2007-es év folyamán sor került az ingatlan részleges tatarozására, ezáltal megújult a könyvtárszoba, az ablakokat szigetelték, felújult a vendégszoba, a hozzá tartozó fürdőszoba pedig funkcionálisabb lett. Hasonlóképpen megújult a teakonyha, amely mind a vendégszobát, mind a könyvtárat kiszolgálta. A könyvtártermet, a vendégszobát, a konyhát és a fürdőszobát kifestették, újraszigetelték az emeleti teraszt. Ugyancsak felújították az épület villanyhálózatát. Mindezen felújításokat az Illyés Közalapítvány egy utólagosan megkapott, 2006-os évi juttatásából tudtuk fedezni. A munkálatok korábbi gazdasági tanácsosunk, Farkas Mária irányítása és felügyelete alatt folytak, köszönjük munkáját. A múlt év folyamán is itt működött a Pósta Béla Egyesület régészekből álló munkacsoportja.

A *Kölkert/Haşdeu utcai, Jordáky-könyvtárunkba* új gázkazánt szereltettünk be a múlt évben, ezáltal gazdaságosabbá vált a gázfogyasztás is, illetve az internethálózatot biztosító szerződést Egyesületünk költségén újítottuk fel, ugyanis az eddigi EKKA-programot támogató, Communitas által finanszírozott szerződés határideje lejárt. Az EKKA-programot továbbá is fenntartjuk.

Lakatos utcai intézetrészlegünk a múlt évben is a könyvtár és kéziratiránt érdeklődőket fogadta. Folytatódott a kéziratirag hagyatékainak feldolgozása, jegyzékbevétele.

Kolozsvári *főtéri ingatlanunk*, a *Wass Ottilia-ház* (11. sz.) visszaszerzésében továbbra is csak reménykedhetünk, jogigényünket természetesen fenntartjuk, evégett perünk is van folyamatban.

Kapcsolatépítés, együttműködések

Az elmúlt évben is fontosnak tartottuk a különböző erdélyi és magyarországi intézmények közötti együttműködést. Kialakult kapcsolatainkat és együttműködéseinket a 2007. évben bővítettük, a cél többnyire közös programok létrehozása volt, hogy ezzel is növelhessük a kutatási eredmények hatékonyságát.

Az EME katalógizálási programunknak évek óta nagy figyelmet szentelünk, hisz ez egyben az Erdélyi Közös Katalógus (EKKA) fejlesztése is. A folyamatos munkavégzéshez ösztöndíjas-programot hoztunk létre, melybe könyvtárosokat, könyvtárszakos egyetemi hallgatókat is bevontunk, hogy az oktatásban szerzett elméleti ismereteik mellé gyakorlati tudásukat is elmélyíthessék. A 2007. évben a SZTE BTK Könyvtártudományi Tanszék és EME között kialakított együttműködés célja az elektronikus katalógus építése volt. Ez képzéssel egybekötött gyakorlati munka segítségével valósult meg, melybe a szegedi diákok is bekapcsolódtak. Ezt az együttműködést három nagyobb eseménysorozat határozta meg a múlt évben. A március 19–28. közötti időszakban megtartott könyvtárforum az EME előadótermében elméleti képzésből, majd egyhetes szakmai gyakorlatból állt. Június 4-én a csongrádi *Kárpát-medencei Könyvtárosok Fórumán* a két intézmény (SZTE, EME) képviselői – a meghívásnak eleget téve – *Az erdélyi könyvtárak és a Szegedi Tudományegyetem Könyvtárának együttműködése az erdélyi közös katalógusért* témában két előadást mutattak be. Ezt követően szeptemberben egyhetes tanulmányútra került sor a Szegedi Egyetemi Könyvtárban, amelynek célja a márciusban elkezdett oktatás folytatása és elmélyítése volt. Ez hozzájárult az EME további ösztöndíjas katalógizálási programjához; mindezt köszönetünket fejezzük ki Keveházi Katalin könyvtár-főigazgató-helyettesnek, Hegyi Ádám és Körmöczy Rita könyvtárszakos oktatóknak.

Egyesületünk társszervezőként vett részt a Sárospataki Szent Erzsébet-konferencián, amelyen két kolozsvári előadó is szerepelt. A konferencia anyaga a *Debreceni Szemle* legközelebbi számában lesz olvasható.

Az EME kutatóintézete, szakosztályai, fiókegyesületei, az EME-IDK-ja az erdélyi magyar tudományos élet folyamatos fenntartói voltak a 2007-es évben is. Rendezvényeink s egész tudományos tevékenységünk hozzájárult a magyar–magyar tudományos kapcsolatok erősítéséhez is.

Az elkövetkező két évben feladataink növekednek, ugyanis az Erdélyi Múzeum-Egyesület 2009-ben készül megünnepelni fennállásának 150. évfordulóját. Ebből az alkalomból igyekszik számba venni mindazt, amivel az EME az elmúlt 150 év folyamán gazdagította az összmagyar tudományt, s amivel előbbre vitte a tudomány fejlődését. Ehhez kérem minden tagtársunk aktív hozzájárulását, a társintézmények szorosabb ez irányú együttműködését, a támogatók nagyobb figyelmét, munkatársaink eddigi odaadásának megtartását.

Zárszóként elmondható, hogy az Erdélyi Múzeum-Egyesület a különböző témákban elnyert pályázati programok megvalósításával hozzájárult az erdélyi tudományosság fenntartásához, az ehhez szükséges intézményi keret kialakításához, megtartásához, a folyamatos kutatások biztosításához. Köszönjük azoknak, akik bármilyen formában ehhez hozzájárultak!

Az EME előreláthatóan ezután is csak akkor végezhet hasznos munkát, ha részesül a fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges támogatásban. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület fennmaradása az Európai Unióhoz való csatlakozás után kétszeresen is indokolt: egyrészt, hogy teljesíthesse hivatását az erdélyi történeti örökség egyetemes és nemzeti értékeinek őrzésében – erre a múltja is kötelezi –, másrészt, hogy eredményeivel hozzájárulhasson az erdélyi magyar tudományosság folyamatos haladásához.

Tisztelettel kérem jelentésem elfogadását.

Kolozsvárt, 2008. február 29-én

Bitay Enikő
főtitkár

Az Entz Géza Díj odaítélése 2008-ban

Az Entz Géza Tudományos Díj bíráló szakbizottsága 2007 őszétől kezdve áttekintette a 2002–2007 között – a kiírás szerint – „a művészettörténet és műemlékvédelem, a régebbi történelem és segédtudományai, valamint a régészet terén” született „kimagasló tudományos értéket képviselő” munkákat és nyomdakész kéziratokat.

A termés számban talán elmarad a megelőző lustrum idején megjelent szakmunkák mennyiségétől, a kiadványok értéke és jelentősége azonban számottevő. A bizottság tagjai a forráskiadványokat áttekintve nagy örömmel vették kézbe a Jakó Zsigmond által összeállított *Erdélyi Okmánytár* II. kötetét (Budapest 2005, a Magyar Országos Levéltár kiadása). Az *Oklevelek, levelek és más írásos emlékek Erdély történetéhez* alcímet viselő regesztakötet 1301-től kezdve közli a források kivonatát igen alapos mutatókkal ellátva. Ugyancsak örvendetes, hogy a III. kötet kézírata, amelynek mutatósába Jakó professzor fiatal tanítványai, W. Kovács András és Hegyi Géza is bekapcsolódtak, szinte nyomdakészen várja a megjelenést.

Az *Erdélyi Történeti Adatok* VII. 1–2, illetve 3. kötete, amelyek *János Zsigmond és Báthory Kristóf*, illetve *Báthory Zsigmond királyi könyveit* közlik magyar nyelvű regesztákban az 1569–1602 közötti időszakból, Fejér Tamás, Rácz Etelka és Szász Anikó munkája nyomán